

Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming

Beveiligingsplannen, bedrijfsnoodplannen, en beëindigingsplannen

Werkt u met ioniserende straling? Dan moet u weten dat sinds 6 februari 2018 de regelgeving op het gebied van stralingsbescherming is veranderd. Het Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming vervangt het Besluit stralingsbescherming. Deze factsheet gaat in op de voorschriften voor beveiligingsplannen, bedrijfsnoodplannen en beëindigingsplannen die in sommige gevallen verplicht zijn.

Reden verandering

Nieuwe Europese regelgeving, de richtlijn 2013/59/EURATOM, verplicht alle lidstaten van de Europese Unie hun nationale wetgeving op het gebied van stralingsbescherming aan te passen. Deze aanpassing zorgt ervoor dat alle landen in de Europese Unie met dezelfde eisen rondom stralingsbescherming werken. Sinds 6 februari 2018 moeten de lidstaten de nieuwe richtlijn hebben ingevoerd.

Veranderingen sinds 6 februari 2018

Het nieuwe Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming (Bbs) kent een systeem van kennisgevingen, registraties, vergunningen en toetsing waarmee de overheid het gepland gebruik van ioniserende straling reguleert. Hoe hoger het risico, hoe strenger de eisen en het toezicht op de handelingen. Dit wordt ook wel de *graduele aanpak* genoemd.

De graduele aanpak komt ook terug in de verplichtingen waar ondernemers aan moeten voldoen om radioactieve stoffen veilig te beheren:

- Bepaalde radioactieve stoffen kunnen een risico vormen voor mens en milieu wanneer ze in verkeerde handen vallen of als ze betrokken raken bij ongevallen of incidenten. Voor het beheer van deze radioactieve stoffen geldt de verplichting een *beveiligingsplan* en *bedrijfsnoodplan* te hebben.
- In enkele gevallen kan de beëindiging van het gebruik van radioactieve stoffen en het afvoeren van de radioactieve (afval) stoffen hoge kosten met zich mee brengen en is een *beëindigingsplan* vereist.

Wat betekent dit voor u?

Heeft u een vergunning voor het werken met een categorie 1-, 2- of 3-stof (zie kader)? Dan bent u verplicht een *beveiligingsplan* en een *bedrijfsnoodplan* te hebben.

Radioactieve stoffen

Kunstmatige radioactieve stoffen ten behoeve van:

- Nucleaire batterijen ('radioisotope thermoelectric generators')
- Bestraling t.b.v. sterilisatie en inactivatie van biologisch materiaal, alsmede onderzoek hiernaar
- Teletherapie apparatuur

Of overige kunstmatige radioactieve stoffen waarvan: $A/D > 1000$

Kunstmatige radioactieve stoffen ten behoeve van:

- Industriële radiografie (gammagrafie)
- Brachytherapie ('high dose rate' en 'medium dose rate')

Of overige kunstmatige radioactieve stoffen waarvan: $1000 > A/D > 10$

Kunstmatige radioactieve stoffen ten behoeve van:

- Hoogactieve bronnen in vaste industriële meetapparatuur
 - Bemetingsapparatuur t.b.v. olie- en gaswinning ('well logging')
- Of overige kunstmatige radioactieve stoffen waarvan: $10 > A/D$

Heeft u een schrootbedrijf én een vergunning voor het onvoorzien in ontvangst nemen van schroot met een verhoogd stralingsniveau? Dan bent u verplicht een *bedrijfsnoodplan* te hebben.

¹ De D-waarden zijn opgenomen in bijlage 4 van het Bbs en in de publicatie «Dangerous quantities of radioactive material (D-values)» van de IAEA, (EPR-D-VALUES 2006).

Voert u in één van de volgende categorieën werkzaamheden uit?

Dan bent u verplicht een *beëindigingsplan* te hebben:

- handelingen met een versneller (> 20 MeV) of handelingen met een cyclotron (> 8 MeV)
- handelingen ten behoeve van olie- of gasexploratie of olie- of gasproductie waarbij van nature voorkomend radioactief materiaal voorhanden is (Regeling basisveiligheidsnormen stralingsbescherming (Rbs) bijlage 3.1, onderdeel A, nr. 4)
- kolengestookte energieproductie (Rbs bijlage 3.1, onderdeel A, nr. 14)
- thermische fosforproductie (Rbs bijlage 3.1, onderdeel A, nr. 7)

Gaat u een nieuwe vergunning aanvragen voor het werken met categorie-1, -2 of -3 stoffen?

Dan moet u bij de vergunningaanvraag voortaan gegevens verstrekken met betrekking tot het beveiligingsplan en het bedrijfsnoodplan. Het beveiligingsplan en het bedrijfsnoodplan zijn dan onderdeel van de aanvraag. Dit geldt ook voor handelingen waarbij u verplicht bent een beëindigingsplan te hebben.

De vergunningaanvraag kan worden geweigerd indien u geen of een ontoereikend plan indient.

U hoeft geen beëindigingsplan te hebben als op basis van andere wetgeving, zoals de Mijnbouwwet, financiële voorzieningen voor het beëindigen van de handelingen kunnen worden vereist.

Beveiligingsplan

In het beveiligingsplan beschrijft u welke voorzieningen met betrekking tot de beveiliging van de categorie 1-, 2- of 3-stof u treft, waarbij voortaan ook aandacht is voor dreiging (bijvoorbeeld diefstal) vanuit uw eigen organisatie. Het beveiligingsplan kan worden opgesteld door de beveiligingsverantwoordelijke of een ander vakbekwaam persoon. Alleen werknemers voor wie het noodzakelijk is voor het uitvoeren hun functie, krijgen inzage in het beveiligingsplan. Nieuw hierbij is dat de *Verklaring Geen Bezwaar* (VGB) of *Verklaring Omtrent Gedrag* (VOG) van deze werknemer niet ouder is dan vijf jaar.

Het beveiligingsplan moet actueel worden gehouden en regelmatig worden gecontroleerd en beoordeeld. De evaluatie van het beveiligingsplan moet jaarlijks plaatsvinden.

Let op: een beveiligingsplan bevat geclassificeerde informatie en deze stuurt u niet samen met de vergunningaanvraag op. Meer informatie kunt u vinden op de ANVS website: [Hoe stuur ik mijn beveiligingsplan naar de ANVS?](#)

Bedrijfsnoodplan

Het bedrijfsnoodplan stelt u op voor de geïnventariseerde risico's op voorzienbare ongevallen en voor radiologische noodsituaties. Daarnaast wordt het opgesteld voor de relevante voorzienbare ongevallen en radiologische noodsituaties die zijn geïnventariseerd in het kader van het regionaal crisisplan van de veiligheidsregio.

Om voorbereid te zijn op het uitvoeren van een interventie² in het geval van een ongeval of radiologische noodsituatie, beschrijft u in het bedrijfsnoodplan ook de voorzieningen die voor interventies worden getroffen. Dit onderdeel van het bedrijfsnoodplan wordt het onderdeel 'interventies' genoemd en moet u regelmatig testen. De bestaande interventieplannen binnen uw bedrijf worden aangemerkt als het onderdeel 'interventies' van het nieuwe bedrijfsnoodplan.

Beëindigingsplan

In enkele gevallen is ook een beëindigingsplan vereist. In dit plan beschrijft u welke (financiële) voorzieningen u treft voor de beëindiging van het gebruik van een bron, en de wijze waarop u deze afvoert.

Het beëindigingsplan bevat informatie over de locatie, de handelingen, de voorgenomen wijze van ontmanteling, de milieugevolgen, de organisatie van de kwaliteitszorg en de financiële voorzieningen die nodig zijn in geval de handelingen met ioniserende straling definitief worden beëindigd.

Wat staat er in het bedrijfsnoodplan?

- De *voorbereiding* op radiologische noodsituaties, waaronder de door de overheid vastgestelde referentieniveaus voor blootstelling van leden van de bevolking en referentieniveaus voor blootstelling van werknemers in radiologische noodsituaties. Ook beschermingsstrategieën voor verschillende hypothetische gebeurtenissen en scenario's en afspraken met andere organisaties en landen over de coördinatie in het geval van een radiologische noodsituatie moeten worden opgenomen (*Bbs bijlage 6, onderdeel B*).
- De reactie op radiologische noodsituaties, waaronder de voorzieningen voor een zo spoedig mogelijke invoering van beschermingsmaatregelen. En bijvoorbeeld ook de voorzieningen voor een vergelijking van de doses met het van toepassing zijnde referentieniveau (*Bbs bijlage 6, onderdeel B*).
- Maatregelen voor de overgang van een radiologische noodsituatie naar een bestaande blootstellingsituatie (*Bbs art. 6.5, lid 3b*).

² Een maatregel die genomen moet worden ter bestrijding van de gevolgen van een ongeval of radiologische noodsituatie.

Overgang naar de nieuwe regelgeving

De nieuwe regelgeving kent voor een beperkt aantal situaties een overgangstermijn.

Bent u verplicht een beveiligingsplan te hebben of gold deze verplichting onder de oude regelgeving ook al voor u? Dan is er geen overgangstermijn en dient u uw beveiligingsplan zo snel mogelijk aan te passen aan de nieuwe eisen.

Beschikt u over een interventieplan? Het bestaande interventieplan wordt aangemerkt als het onderdeel 'interventies' van de nieuwe verplichting tot het hebben van een bedrijfsnoodplan. Ook hier geldt dat u uw bedrijfsnoodplan zo snel mogelijk dient aan te passen aan de nieuwe eisen.

Bent u verplicht een beëindigingsplan te hebben? Dan moet u hier uiterlijk 1 januari 2020 gevolg aan hebben gegeven.

Meer informatie

Voor het opstellen van beveiligingsplannen en beëindigingsplannen zijn handreikingen beschikbaar. Deze kunt u vinden op de ANVS website: [Handreiking beëindigingsplan](#) of [Handreiking beveiligingsplan](#).

Het Rijk faciliteert ondernemers, vergunninghouders, deskundigen en eindgebruikers met diverse communicatiemiddelen in een toolkit, waarin meer informatie staat over de nieuwe regelgeving stralingsbescherming. Zie: autoriteitnvs.nl/stralingsbescherming. Heeft u specifieke vragen of wilt u meer informatie? Neem dan contact op met de [ANVS](#).

Juni 2018

Deze tekst kwam tot stand in samenwerking met partners binnen het Rijk, bedrijfsleven en deskundigen die werken aan stralingsbescherming. Aan de inhoud van deze factsheet kunnen geen rechten worden ontleend.